

НОВИ САД

КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНИ И ПРИВРЕДНИ ЛИСТ ЗА ДУНАВСКУ БАЛОВИНУ

Број 46 | Главни и одговорни уредник ДУШАН ЧАМПРАГ | Краља Петра 3. | За власника и издавача одговара ДУШАН ЧАМПРАГ | Година X.

ЕВРОПА И ФАШИЗАМ

Живот Европе — Демократија — Социјализам — Фашизам — Одлучујуће године — Опасности — Борба за мир и поредак

Ко помно проматра повест човечанства, види да је Европа у старом, средњем као и у новом веку не само средиштем културе него и поприштем најјачих социјалних сукоба и међународних крвопролића. Није могуће ни замислити једну форму владавине или социјалног уређења које не би до данас у животу Европе било захватило веће или мање димензије. Европа је дала боголике људе, велике духове, који су понос човечанства, а дала је и њихове антиподо- људе о којим је Толстој казао, да би се животиње имале да постиде кад би се таквим људима рекло да су животиње.

Европа је више него иједан део света доказала, до које висине се човек може попети и до које нивине може пасти. Једна од главних њених црта лежи у незаситној грабежљивости. С правом је рекао Шопенхауер, да су се у Европи народи који су се осећали јачима обарали на слабије као што се звер обара на свој плен. Њихова грабежљивост ишла је и преко граница Европе тако, да данас они експлоатишу преко три четвртине кугле земаљске. Не само што тим големим материјалним добрима нису решена економска питања Европе, него, напротив, она проживљава материјалну кризу као никада до сада и припрема се на нова крвава обрачунавања.

После француске револуције проширио се у Европи демократски дух, који захтева једнака права за све људе. Од тога доба Европа је у реалним знаностима силно напредовала, али нису уклоњени психолошки мотиви који носе у себи елементе разарања. Појављују се нове опасности сад у једном а сад у другом облику, с обзиром на последице много јаче него што су икада раније биле. Нови изуми, нова деструктивна средства дају грабежљивима још више повода за агресивност. Мањи, слабији, мирољубивији народи изложени су због тога великој опасности.

Социјализам, једна од најјачих фракција демократског духа у Европи, обећавао је да ће решити сва социјална и међународна питања. Међутим немачка социјална демократија је постала ступ немачког милитаризма, и тако место да придонеси решење социјалних и међународних проблема, она су-

рађује на рушењу права човечких и права мањих народа. Немачка социјална демократија има да се према програму бори за пацифизам, док је стварно била против њега. Одатле је настало колебање социјалне демократије у другим земљама и, коначно, њен пад у Италији и Немачкој и њено ослабење у читавој Европи. Водећу улогу узима фашизам у Италији и хитлеризам у Немачкој, који нису ништа друго него организована тежња за освајањима, реваншизма и за новим крвавим обрачунавањима. Кад би фашизам у Италији и хитлеризам у Немачкој имали за циљ уређење тих земаља, њихово морално и етичко унапређење, њихов културни и економски напредак и поштовање права других народа, онда би то требало поздравити и следити. Међутим фашизам и хитлеризам морају изазвати забринутост у свим мирољубивим народима, јер они, онакви какви су, нису ништа друго него једна голема опасност за мир у Европи. Талијански фашизам и немачки хитлеризам постављају и тезу ревизије мировних уговора, макар да је Италија мировним уговорима присвојила пола милиона наших сународника.

Чувени немачки филозоф Шпенглер, аутор познатог дела *Untergang des Abendlandes* (Пропаст Запада или пропаст Европе) издао је своје ново дело „*Jahre der Entscheidung*“ (Одлучујуће године.) Место да се као учењак и човек који ужива глас дубоког мислиоца изрази објективно и да савети данашње Немачке даде савет достојан правог човека, он у своме најновијем делу доказује да је заражен болешћу од које болује Немачка, и тиме долази у ред оних немачких филозофа који су духовни оци немачког прусизма. У данашњем животу народа Европе види Шпенглер две струје: струју класне борбе и струју борбе расне. Он тврди да историја човечанства није ништа друго него историја држава, а да је историја држава исто што историја ратова. Одатле закључује да треба бити стално у припреми. Тиме оправдава наоружање агресивних народа и изражава се у чисто пруском духу, опасном по народе Европе.

Макар да тврди Шпенглерове нису истините, истинит је барем наслов његовог дела:

„*Jahre der Entscheidung*“ (Одлучујуће године). Ми заиста живимо у годинама које одлучују о будућности човечанства. Каква ће бити та будућност? Шта чека Европу? Шта треба радити да се спречи велика опасност која прети Европи? То

су питања која данас постављају сви пријатељи мира и поретка у човечанству; питања о којима би морао имати јасне појмове сваки човек у земљама заштитницама мира, поретка и напретка.

Проф. Др. Анте Ловрић.

Мађарска и економска сарадња Средње Европе

Европска штампа подвлачи да Мађарска спроводи економску политику која је непријатељска према државама Мале Антанте

„Евдепанданс Румен“, Букурешт, доноси на уводном месту чланак о економској сарадњи Средње Европе, у коме се у главном истиче да сви европски политичари и цела европска штампа подвлаче да се решење проблема Средње Европе може наћи само у споразуму између Мале Антанте и Мађарске, који би обухватао не само политичку него и економску и финансијску страну.

Међутим ако се расмотри политика Мађарске, долази се до закључка да Мађарска тенденциозно спроводи економску политику која је искрено непријатељска према државама Мале Антанте изолујући се економски и политички све више од ових најважнијих суседних држава.

Као најбољи доказ за то имамо: путовања министра претседника у Рим, Беч и Берлин,

закључени веома повољни споразуми за пласман мађарских производа као и остали аранжмани; Немачка је повукла наређење о забрани увоза робе мађарског порекла; закључење врло значајног трговинског споразума са Аустријом; компензациони споразум са Турском; извоз већих количина мађарског кукуруза у Француску.

Чланак се завршава напоменом да ова привредна политика Мађарске даје потпун доказ да односно привредне обнове Средње Европе на основу статуса квоа и мађарских тенденција постоји велики јаз. И овог пута Мађарска у споразуму са Немачком прави сметње делу консолидације и привредне обнове Средње Европе толико потребне не само за државе Средње Европе него и за мир и прогрес целе Европе.

Мала Антанта, Мусолини и обнова подунавља

„Но постоји проблем за који се г. Мусолини не сматра позваним да о њему да свој компетентни суд“, каже лист „Ом Либр“

Париски лист „Ом Либр“ доноси следећи чланак Жана Тувнена

„Г. Мусолини не оскудева у уобразиљи. Он сваког јутра открије по неку нову формулу која је у стању да регенерише Европу. Било да се дискутује о разоружању, навалном паритету, монетарној стабилности, подунавском проблему или балканској равнотежи, он увек и неизбежно има какав италијански план.“

Немци увек кажу не, Енглези увек кажу и да и не, Американци никад не кажу ни да ни не. Што се тиче Италијана, они увек кажу: Да, али... ево нашег плана.

Не постоји проблем за који се г. Мусолини не сматра позваним да о њему да свој компетентни суд.

О томе смо добили и нових доказа. Мала Антанта је у Сиваји одржала један састанак, на коме је донела изванредно значајне одлуке. Она је израдила један економско-политички програм, чије би стављање у акцију омогућило да се изазове обнављање послова у тим зем-

љама, које су тако тешко погођене кризом, што би допринело одржавању мира.

Г. Мусолини је одмах одлучио да противу сивајског плана изнесе свој план.

Италијански меморандум није изазвао никакво велико олушење код чланова Мале Антанте, — напротив би, заиста, могло само да нас изненади. Чланови Мале Антанте веровали су да, на крају крајева, имају права да своје ствари реше између себе. Г. Мусолини је мислио другаче и зато је великим силама одмах доставио свој план о реорганизацији подунавских и балканских земаља, заборављајући да о томе извести заинтересоване државе.

Овај момент по свему изгледа да је рђаво изабран и може се поставити питање: коме циљу тежи г. Мусолини?

Да ли је Мусолини заузео овакав став зато што је Мала Антанта још једном потврдила своју оданост Француској? Или, и можда, зато што се Италијани боје новог регруписања сила које се спроводи на Балкану?

У сваком случају, план израђен у Стрели, који је чудотворно спасен заборава у опортуну часу, одређен је да онемогући извођење плана израђеног у Сиваји.

Није потребно рећи да претставници Мале Антанте осећају извесну нежност према својој детети и да не показују ни најмање расположење да усвоје ванбрачно дете које им се подмеће.

После овога чланкописац анализира италијански план, па истиче да овај — ако би био прихваћен — може донети користи само Италији и Немачкој и сматра да Малој Антанти не треба пребацивати што показује извесну уздржљивост према италијанском плану.

Заседање парламента

Ново заседање нашег парламента отпочело је ових дана. Народна скупштина и Сенат наставиће свој рад после летњег одмора. Велики задаци и велик посао претстоји нашем Народном претставништву, које ће као и до сада остати на висини свога позива.

Унутарња консолидација у нашој држави дала је чврсте и сигурне темеље на којима се може даље наставити изградња наше државе. Потребне су још увек многе и велике. Не може се све постићи наједанпут; и у изградњи државе, у подизању народа мора бити постепености, мора се ићи путем нормалног и смишљеног развитака.

Послератне прилике донеле су огромне и корените измене код свих народа и свих држава у целој свету. Светски рат био је толико снажан удар за човечанство и толико је преокрета увео у живот појединих народа, да је морало доћи до катастрофалне моралне и душевне кризе човечанства. Из те кризе изаћи није лако, јер је врло тешко и мучно излечити све оне ране које је рат нанео.

Узрок многим недаћама у међународном политичком животу треба тражити баш у овој општој моралној и душевној кризи човечанства. Па и у животу појединих народа је од пресудног утицаја била та општа морална и душевна криза, кроз коју се морало проћи. То је био почетак, а затим је дошла политичка деструкција, па криза парламентаризма, док нас напоследку није захватила и општа привредна депресија.

Наш народ и наша држава морали су такођер све те невоље да претуре преко главе. Партиско-политичка затрованост довела је и код нас кризу парламентаризма до врхунца, но интервенцијом Њ. В. Краља држава наша сачувана је била од тешке несреће. Надчовечанским напорима свих друштвених слојева у нашој држави успело се, да се наш народ сачува те је са много мање незгода претрпео и сада још подноси незгоде опште привредне кризе, но што је то случај код других народа.

Но ипак се ту не може и не сме стати. У подизању народа и у унапређењу државе морају се искористити све здраве народне снаге. Новим Уставом

дата је могућност те се у нашем обновљеном парламентарном животу може развити обимна делатност. Политички живот нам је нормализован, партиско-политичке формације се стварају и уносе све више живости и покретљивости у наш унутарњи народни живот.

После извршених општинских избора сада ће и у животу појединих општина да заструји нов ток развитака. Изабрани општински одбори имаће у границама општинске самоуправе да се старају за добро и напредак становништва општине.

Краљевска Влада сада ради на ковачком саставу новог закона о уређењу градова и о самоуправи градских општина. То значи да ће се у скорој будућности извршити и избори градских одбора односно претставништва, те ће и наши градови путем својих изабраних одборника сами водити бригу о својој унапређењу и развитуку на културном, привредном, здравственом и саобраћајном пољу.

Велик је сем тога још број послова које ће имати да посвршава Народно претставништво у овом свом заседању. Са пуно поверења и поуздања гледамо у рад нашег Народног претставништва, које ће опет са пуно љубави, савесности и озбиљности радити на удовољењу народних потреба. Јер када упоредимо политичке и парламентарне прилике код нас и код других народа и држава, онда морамо истаћи чињеницу: да смо ми у много повољнијем положају од многих других народа, који су иначе и јачи бројно као и културно напреднији.

Наш пут у општем напредовању најје пребрз али је сигуран и стаалан. М.

Конгрес Савеза градова

Овогодишњи конгрес Савеза градова Краљевине Југославије, који по реду, одржаће се у Новом Саду сутра у недељу, 22 о. м. Конгрес ће бити отворен у 10 сати пре подне у свечаној дворани Банске управе у присуству претставника власти и претставника свих наших градова.

Учесници конгреса градова почеће у Нови Сад пристицати већ данас у суботу, 21 о. м. Тога дана доћи ће и сви чланови Пословног одбора Савеза градова, који ће у дворани Банске управе, са почетком у 4 сата после подне, одржати седницу, на којој ће се расправљати о свима питањима која ће бити изнета пред пленум конгреса. Очекује се да ће у раду конгреса градова узети учешћа око стотину делегата, претставника наших градова.

На дневном реду конгреса Савеза градова налази се десет тачака, између којих и подношење извештаја Пословног одбора, затим предлог о покретању властитога органа Савеза и пројекту буџета за 1933/34 годину. На конгресу ће се, затим, расправљати и о предлогу Уредбе о оснивању Урбанистичко-социјалног бироа Савеза градова Краљевине Југославије, са седиштем у Београду као и о другим комуналним питањима наших градова.

После завршеног конгреса Новосадска општина ће у част учесника конгреса приредити у ресторану хотела „Краљица Марија“ свечан бавкет. Исто тако Општина ће приредити члановима Пословног Одбора Савеза градова и делегатима који у Нови Сад буду стигли већ у суботу, 21 о. м. вечеру.

У недељу, 22 о. м. после подне, учесници конгреса учиниће посете изложбама које ће тога дана бити отворене у низу приредаба „Новосадске смотре“. У понедељак, 23 о. м., учесници конгреса, према распореду који је утврдио општински одбор за припреме конгреса градова, учесници конгреса начиниће неколико излета у околину Новог Сада. Претставници наших градова посетиће тога дана Сремске Карловце и фрушкогорски манастир Крушедол, а у Виноградској-вођарској задрузи у Иригу општина ће, у њихову почаст приредити пољски ручак. У уторак, 24 о. м., учесници конгреса градова напустиће Н. Сад.

Одбор општинских одборника за припреме за конгрес градова учинио је све потребне припреме за смештај и дочек делегата градова, који ће бити поразмештени у новосадским хотелима.

Мађарска и економска сарадња подунавских држава

„Ако се жели постићи практично решење за организацију Средње Европе и за учвршење општег мира, евентуална ревизија уговора као полазна тачка мора одлучно да буде одбачена“.

Поводом посете мађарског министра иностраних послова г. Кање, париски лист „Тан“ донео је чланак у коме истиче да ће Француска увек имати пред очима заштиту независности и суверенитета подунавских држава, па каже:

„Познато је да је ревизија Тријанонског уговора, нарочито клаузуло које се односе на територијална уређења, била у току година главни предмет захтева Мађарске, и њена влада је увек управљала своју свесну политику у том правцу. Неће моћи да се постигне споразум у Средњој Европи, ако се претходно не буде тражила сарадња Мале Антанте. Ова група земаља неће никад пристати на ревизију уговора који су утврдили границе земаља у Подунављу. У садашњем стању ствари, неоспорно је да би ревизија уговора о миру довела до најтежих компликација и неизбежно би изазвала рат.“

Ако се жели постићи практично решење за организацију Средње Европе и за учвршење општег мира, евентуална ревизија уговора као полазна тачка активне и трајне сарадње за највеће добро свих мора одлучно да буде откљоњена. Морају ову истину да схвате у Будимпешти, исто тако као што морају разумети да се само у искреној сарадњи са свима земаљама у Подунављу може наћи решење за економску обнову“.

ДАЛИ ЗНАТЕ, да књижара „СЛАВИЈА“ има све савремене КЊИГЕ?

Ђорђе-Ђура Јовановић брат чика Јове Змаја.

Уредба о уређењу црквеношколских питања донешена на српско народном сабору 1864-65 године добила је санкцију 10 августа 1868 године. Одлучном ставу народног првака Светозара Милетића у тој уредби спроведено је и учешће световног елемента у управи црквеношколској. 1869 године сазван је српско народни црквени сабор. На томе сабору Милетићева српска народна странка тражила је да сабор бира претседника, да патријарх по својој положају не може бити претседник сабору. Милетић и његова странка тражили су то, јер нису веровали у неодвисност епископата од мађарске владе. Клерикали на челу са Германом Анђелићем, (после наименовани патријарх) тражили су да патријарх буде претседник сабору по својој положају. Милетић са својом народном странком није попустио, па је патријарх Маширевић распустио сабор а већина саборска изгласала је неповерење патријарху Маширевићу. И српске православне црквене општине, већина, поступиле су као и већина саборска. Међу тим општинама била је и Турија, коју Милетић те године 1869 назива „штитом српским“.

Змајев брат Ђорђе-Ђура Јовановић дошао је у Турију за општинског бележника 1867 године. Када је уредба о уређењу цркве и школе ступила у живот, буде Ђура Јовановић изабран у првој црквеној скупштини од 12 јануара 1869 године за перовођу црквене општине. Те године, као што напред наведех, патријарх Маширевић је растерао сабор. Црквена општина у скупштинској седници од 17 јуна 1869 под бројем VI решава:

„Скупштина узима у претрес Његове Свет. Патријарха посланицу због распуста Сабора и протест народних претставника против распуста Сабора, пак по прочитању посланице Патријархове и протеста народних посланика, решено је да се Његовој Светости следећа изјава поднесе:

Ваша Светост!

И без посланице Ваше светости народ је српски дужан преко својих општина сврху распуштеног Сабора своју реч изрећи а почем још и посланица приспеде из које не дише љубав духовног великодостојника, то ова Општина у скупштини својој од 17 јула т. г. држаној, прочитавши је, ограђује се противу такове и њој подобне о новој години на народ управљене посланице, зато што оне не носе љубави хришћанске и мира Божијег, но раздор и неслогу сеју у народу а тим вређају чувство Христијанско и народње; да неби слушали то окуждавање коим Ваша Светост своје духовне синове јачицима и рушителима вере ваше назива и то баш оне Синове тим оштрим жигом обележава који највише и усрдније за народ делају, то понизно умољавамо Вашу Светост да нас у будуће од такови посланица Архиепископски поштеди.

ШТЕДИША ДОЛАЗИ

ШТЕДИША ?

ШТЕДИША

ШТЕДИША

ШТЕДИША

ШТЕДИША

У пажњу!

А што се тиче распуштеног Сабора, који је Ваша Светост на своју руку просто рећи самовластно распустила народ никако одобравати не може јер је бодрим оком пратио цео рад Саборски и уверио се да су Народни посланици њима додељене послове на време свршили и народна права свестно заступали, клерикална пак странка нити је свој посао свршила, нити је на њему како ваља радила, него се више о тим старала и настојала да замрси конце како би самоуправу Црквену, коју кроз скоро 100 година једва доживесмо у клици сатрла и угушила, њој ово пође за руком, јер Ваша Светост прихвати шуровање, а остави и погази свој народ волећи шкандал пред читавим светом учинити, само да народне посланике огади и оцрни.

Та партија која је око неслуге тако сложна била и договорно у један мах своје мандате положила, не гледајући што кроз пун месец дана ништа на Сабору свршено није и не обзирајући се на толики учињен трошак, вична дакле на рачун народа трошак чинити какав оће. Тој самовољи народ жели на пут стати и ова општина придружава се осталој својој браћи и учињене трошкове на себе не прима но оптерећава мандатопологатеље да их исплате.

Народној странци једногласно изриче своје поверење и клерикалној неповерење.

Ову „изјаву“ је саставио Бура Јовановић, што се види по концепту његовом руком писан а поправљен на неким местима руком Петра Чолића, свештеника и председника црквене општине. Види се, да је Змајев брат Бура био одгојен у духу и љубави према српском народу и да је устајао у одбрану његових права, јер његов одлучан став, у „изјави“, против самога поглавара цркве и његових приврженика клерикалаца који хоће „самоуправу црквену у клици да сатру и униште а Ваша Светост прихвати шуровање и остави и погази свој народ“, непобитно доказује велику љубав према народу и његовим правима Змајева брата Бура.

Змај је неколико пута био у Турји код свога брата, што потврђују писма Змајева писана његовим пријатељима у Турји која ћу доцније обелоданити, у уверењу да и најмања ситница од Змаја и о Змају има своју вредност. *Јов. З. Медуркић.*

* Јако снижене цене за време смотре. Искористите прилику. Дрогерија Хигиеа К. Живојновић, Нови Сад Трг Ослобођења.

Пажња на време!

Најинтересантније питање, а и најпрече, са којим би требало да се позабави Одбор општине града Новог Сада, јесте питање Електричне централе у Новом Саду. Овим би питањем имао Одбор да се позабави, јер, ако то не учини још у току ове године, на годину ће бити касно. У том случају, ако се са овим питањем закасни, грађанство града Новог Сада доћиће још у гори положај према Електричној централни, него што је сада. Овај гори положај настаће ако се пропусти рок отказа Електричном д. д., јер ће то друштво успети да осигура себи опстанак у бесконачност.

Да се ово поткрепи, изнеће се на првом месту случај пропуштања отказа од 1924 године.

Према првобитном уговору између града Новог Сада и Електричног друштва у Новом Саду, имао је град Нови Сад у 1924 години право да откаже уговор са Електричним друштвом и да Електричну централу откупи за своту око 5.000.000 динара. У истом уговору било је предвиђено, да ако се уговор не откаже, он се аутоматски продужује на 10 година, али се у том случају у току 1925 године имају да валоризирају инвестиције, које је учинило Електрично друштво, па да та валоризирана вредност инвестиција буде цена, за коју град Нови Сад може да откупи Електричну централу 1934 године. То је валоризирање и извршено у току 1925 године и инвестиције су процењене на око шездесет милиона динара.

Према наведеном, идуће године, 1934, град Нови Сад може да откупи Електричну централу за своту од шездесет милиона динара.

Исто тако и према садањем уговору стоји, да ако град Нови Сад у 1934 години не откаже уговор Електричном друштву, исти ће се уговор аутоматски продужити, али се у току 1935 године има поново да валоризирају инвестиције Електричног друштва и та валоризирана вредност има да буде цена, за коју ће град Нови Сад моћи да откупи Електричну централу у 1944 години.

Свакако ће та цена, која ће установити 1935 године, ако град Нови Сад пропусти да откаже уговор 1934 године, сада повисити на преко две стотине милиона динара, који новац град Нови Сад никада неће бити у стању да исплати, па према томе, никада неће ни доћи до своје Електричне централе.

Да би град Нови Сад у току

Наша мајчица није више међу најмлађима

након њене последње болести изгледала је као права старица. Никаких лекова није више хтела, јер да јој све то више не помаже. Са великим неповерењем почела је пити Раденску лековиту воду, након чега јој се вратио тек и пробава је опет постала редовитом. Нестало је главобоље, срце делује правилно и наша мајчица нашла је нову пријатељицу Раденску лековиту воду, која је од отада код нас стално на столу. Стовариште Раденске лековите воде:

Арнолд Хофман, Нови Сад, Футошки пут број 37.

идуће године био у могућности да откупи Електричну централу, имало би се већ сада да води о томе рачуна, јер ако се то одмах не учини, десиће се, да ће, да би се обманули грађани, Градски одбор почети да тражи средства за откуп Електричне централе тада, када већ буде касно и рећиће се, да нигде нису могли да створе новац, потребан у те сврхе, па се морало да пристане на продужење уговора под условима, који су напред наведени.

Да би се овај изговор одбио, ми већ сада скрећемо на то пажњу Градском одбору и грађанству града Новог Сада, како би се што пре почело о томе расправљати и стварати средства за откуп Електричне централе.

Ово скретање пажње на тако важно комунално питање, питање неоцењиве вредности, требало би да заинтересује све потрошаче електричне струје, а то је данас сваки грађанин, да би се једном грађани ослободили разних немилосрдних капиталиста, који грађане толико експлоатишу дајући грађанству струју по најскупљој цени.

Шта ће тек бити после, ако то Електрично друштво успе да се продужи уговор између града Н. Сада и истог друштва и у идућој години, односно, када се потпуно онемогући граду, да икада откупу централу?

Ми ћемо у идућим бројевима нашега листа изнети и неке предлоге, како би се питање откупа могло да реши, а за сада се може рећи само то и то са сигурношћу, да било ма на који начин, да град откупи и да то у својој режији води, или да се у заједници са градом створи акционарско друштво, грађанство ће у сваком случају да добије.

Може се рећи још и то, да данас нема рентабилнијег предузећа, него што би било ово. То је једино где се криза најмање осећа, а то се види и из тога, што Електрично друштво може да плаћа, како се по граду прича, 1500— долара (око шездесет хиљада динара) месечно своме директору Бреку.

Када се све ово има у виду, шездесет милиона динара, које би требало за откуп, и у овој економској кризи би се могло створити.

* Извор младалачке свежине и пружности лежи само у доброј пробаји. Добру пробају себи осигурате са редовним узимањем Раденске лековите воде. Раденска лековита вода је најсигурнији пут ка трајној младости.

„Новосадска Смотра“ у Суботици...

Већ дуже времена чине се припреме за т. зв. „Новосадску смотру“. Кажу, да она треба да покаже новосадским грађанима као и гостима који буду том приликом посетили наш град, сав колосалан напредак који је постигнут на културном, социјалном и привредном пољу за ових последњих 15 година, када је Нови Сад, у јединственој отаџбини, имао предуслова да се развије у јак покрајински центар. Приход са ове приредбе намењен је фонду за помагање незапослених и сиротиње у Новом Саду. Смотра се према томе, зато и приређује да би новац остао у Новом Саду. Међутим одбор грађана за приређивање смотре у жељи да врши што већу пропаганду за исту, издао је пре неки дан, под уредништвом г. Лаза Т. Атанацковића, референта за штампу Новосадске општине и дописника „Југословенског Дневника“ лист под именом „Новосадска смотра“ који се штампа — нећете нам веровати — у Суботици. Овакав поступак наишао је на оправдано негодовање свих слојева овдашњег грађанства. Револтирани су и овдашњи штампари и графичка предузећа, који су овим жалосним поступком највише погођени. Тим поводом Савез графичких предузећа, подружница Нови Сад, држао је у прошлу недељу седницу на којој је донела следећу резолуцију:

„Подружница Савеза графичких предузећа у Југославији, на својој седници, одржаној 15 о. м., са изненађењем је установила, да је приређивачки одбор „Новосадске смотре“, односно, Удружење новосадских грађана, у којем су заступани најугледнији новосадски интелектуалци, индустријалци, трговци и занатлије у сврху, да новосадска недеља, која се има одржати од 22 до 29 октобра буде у данашњој тешкој привредној депресији репрезентативна ревија домаће трговине и индустрије и да докаже своју способност за живот и рад издаје лист „Новосадска Смотра“, који има да пропагира новосадску недељу и да обавести грађане о њеном успеху.

Овај лист штампа горе поменути одбор са обилажењем 16 новосадских штампарских предузећа у — Суботици. У тој чињеници подружница савеза графичких предузећа у Југославији види грубу и тешку повреду интереса новосадских штампарских предузећа и сматра потребним, да о овој чи-

њеници обавести преко штампе грађане града Новог Сада.

После је природно, да после ове грубе неглигације, новосадски штампари ће се уздржавати, да преко Новосадске Смотре докажу своју техничку спремност и способност за живот и рад.

После овога, не можемо се надати да ће ова приредба имати оног успеха, који би могла имати да се и ова околност имала у виду. Бојимо се да радећи овако „Новосадска Смотра“ не смањи успех новосадске смотре и ако је тако много рекламира.

Кажњена је због повреде Ауторског права.

Маја месеца о. г. кажњена је овдашња гостионичарка Першај Јелисавета због вређања ауторског права са динара 300 или 5 дана затвора и трошком од динара 700.

Како је и по други пут учинила исту повреду одговарала је 19 о. м. пред овдашњим Среско кривичним судом и том приликом је кажњена по други пут са казном од динара 1000 или 17 дана затвора у случају неутеривости, а поред тога на судске и адвокатске трошкове који износе такођер око 1000 динара. — Ето, тако пролази сваки онај, ко не поштује закон.

Новосадске вести.

— Венчање. Госпођица Катица Коларски, учитељица и г. Родољуб Маленчић, шеф кривичне полиције у Новом Саду, венчаће се сутра у недељу, 22 октобра пре подне у српској православној цркви. Честитамо.

— Занатлијска изложба на „Новосадској смотри“. У недељу, 22 о. м. у оквиру приредби „Новосадске смотре“ биће у просторијама палате Кроаџија, на Булевару Краљице Марије, отворена изложба занатлијских производа новосадских занатлија. Око 50 излагача, чланова Занатлијског удружења у Новом Саду, изложиће своје производе на овој изложби која ће имати да прикаже напредак који је занатство у Новом Саду учинило у последњим годинама. Улаз на изложбу, која ће бити отворена недељу дана, потпуно је слободан и бесплатан. Изложбу ће отворити начелник одељења за трговину, обрт и индустрију Банске управе г. Велимир Вујић.

— Замазане уличне табле На углу улице Војводе Вука и Живорада Петровића већ неколико дана стоје замазане блатом табле о називу улица и то блатом и још нечим. Говори се да су то учинили неки весели Хортијевци. Шта нам ради полиција?

— Улица са три имена. На Адамовићевом насељу, преко пруге Футошки пут има три назива, тако: Adamovićevo naselje br. III/51 A, Darányi telep 26 a, Футошки пут 32. Сада које је званичан назив незнамо, али се питамо: шта ће ту Darányi?

* ЧИТАЈ! Нова ташнерско-куферџијска радња Павла Ј. Станића, Нови Сад, Пашићева улица 6. Има велик избор свих врста Дамен ташни, кофера, акценташни, портманеа итд., због мале режије, најјефтиније цене.

Извршни број 777/1931.

Објава о јавној дражби

Потписани судски извршитељ на основу §-а 102 зак. чл. 60 1881 објављује, да ће услед решења среског суда у Н. Саду доведеног под бр. 468/1930 у корист тражиоца извршења Српске Трговачке Банке д. д. у б. трг. фирме из Новог Сада (кога заступа Др Бокшан Милош адв.) из Н. Сада против извршеника за наплату 3562 дин. главнице и прип. на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари, пописане у записнику о пленидби под бр. Гв. 15909/1931 и процењене на динара 11.450 и то: радио апарат, собни намештај и вино.

Јавна ће се дражба одржати на дан 2 новембра 1933 у 8 сати пре подне у Новом Саду, у стану овршеника Ђорђа Сервицког улица бр. 15.

Нови Сад, 3 октобра 1933.

ЈОВАН Б. СТАНКОВИЋ
судски извршитељ

ЗАИЗДАВАЊЕ

Српска православна црквена општина у Новом Саду, издаваће путем II. јавне дражбе дана 26 октобра 1933 године у 10 сати пре подне у црквено-општинској писарници Николе Пашића улица број 4, 1 спрат.

II. ЈАВНУ ДРАЖБУ

за 1 локал са изузетним просторијама у црквено-општинској кући Темеринска улица бр. 29. Искључива цена 950 динара месечно. Вадим 1000— динара.

Услови се могу дознати за време званичних часова у црквено-општинској писарници.

У Новом Саду, 11 октобра 1933.

ПРЕДСЕДНИШТВО.

Објава.

Централни Експортни Савес млекарских задруга у Новом Саду овим извештава да је на својој ванредној скупштини од 11. октобра 1932. године ликвидацију овог савеза која је ликвидација одобрена решењем Новосадског Округног Суда под бр. Т. 8-8-1930 од 10 јануара 1933 и према томе позива све оне који би од овога савеза имали евентуална потраживања, да иста у року од 6 месеци по изласку трећег огласа пријаве код ликвидационог одбора овога Савеза.

Нови Сад, 14. фебруара 1933 год.
Ликвидациони Одбор.

АПОЛО

Субота—недеља

Ренате Милер

Вили Фрич

Паул Хербингер

Краљеви валцера

КОНКУРС

Управи Болесничког Фонда за Државно Саобраћајно Особље при Дирекцији Државних Железница у Суботици, потребан је саобр. лекар за рејон Нови Сад искључиво Кисач, укључиво Нови Сад искључиво Римски Шанчеви укључиво Капет. Пристаниште у Новом Саду факултативни чланови и жел. Бачки Дом у ком рејону има 28 ккм. пруге и 100 чланова.

КИНОПЛАЗМИН

отстрањује брзо и трајно ватру и узрочнике маларије.

Зашт. Југефа к., д., Загреб, Гајева 32. Оглас регистр. под бр. 9482 од 31/V. 33—

Ковач фарба, чисти.

Пошто сам моју радњу преместио, то Вас учтиво позивам у мој нови локал у Н. Саду, у кући бр. 19. Милетићеве улице

(преко од Српске банке).
Кирја је јефтинија,
Па је јефтиније и чишћење одећа!

Цене чишћења:

Фрак или жакет . . .	50
Мушко одело . . .	40
Мушке панталоне . . .	20
Капут	25
Пруслук	5
Мушки, женски јесењи капут	35—50
Мушки зимски капут	40—60
Женска хаљина	20—35

С болом у души јављамо пријатељима и познаницима, да ћемо нашој никад незаборављеној супрузи, матери и свекрви

Јелисавети Клицин рођ. Вуксић

приредити у Саборној цркви, 28 октобра о. г. у 10¹/₂ сати пре подне

ШЕСТОНЕДЕЉНИ ПАРАСТОС

Нови Сад, 21 октобра 1933 год.

Ожалошћена породица.

Ближи услови могу се видети код Шефа Станице Нови Сад.

Рок за поднашање понуда најкасније до 1/XI 1933.

Из канцеларије Управе Болесничког Фонда у Суботици.

Извршни број 194-932

Објава о јавној дражби

Потписани судски извршитељ на основу §-а 102 зак. чл. 60 1881 објављује, да ће услед решења среског суда у Новом Саду доведеног под бројем 5711-931, у корист тражиоца извршења Матаце Српске из Новог Сада (кога заступа Др Иванчић) за наплату 10.413— динара главнице и прип. на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари, пописане у записнику о пленидби под бр. Гв. 6095/932 и процењене на динара 6500 и то: један гласовир.

Јавна ће се дражба одржати на дан 13 новембра 1933 у 10 часова пре подне у Новом Саду, Соколска улица број 1.

Нови Сад, 14 октобра 1933.

БОЖА НИКОЛИЋ
судски извршитељ.

Извршни број 281-933.

Објава о јавној дражби.

Потписани судски извршитељ на основу §-а 102 зак. чл. 60 из 1881. објављује, да ће услед решења среског суда у Новом Саду, доведеног под бројем И. 911-933 у корист тражиоца извршења Пејак Меланије из Пашићева (кога заступа Др Моч адвокат) противу извршеника из Врбаса за наплату 50.000— динара главнице и прип. на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари, пописане у записнику о пленидби под бр. Гв. И. 911-933 и процењене на динара 14.300— и то: пет фотела, један тоалет, један отоман, један шифонер, два кревета, два ноћна ормана и 65 мтр. жита, под ств. 8-13-16.

Јавна ће се дражба одржати на дан 2 новембра 1933 у 11 сати пре подне у Пашићеву, Краља Александра улица 83.

Нови Сад, 11 октобра 1933.

СТОЈАН ВОЈНОВИЋ
судски извршитељ.

Штампарија Душан Чампраг и Друг Нови Сад, Краља Петра улица 3.